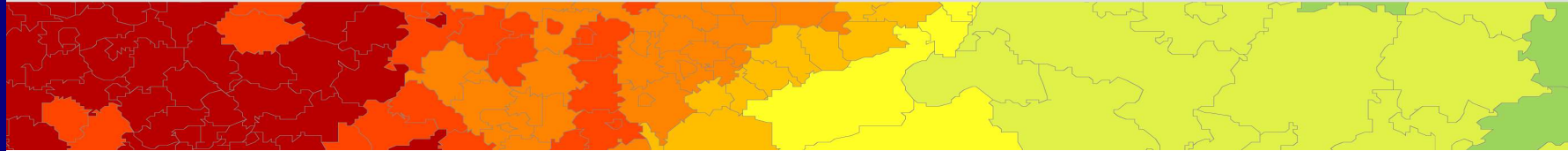

EUROPEAN SPATIAL PLANNING
OBSERVATION NETWORK

Programul ESPON 2013 - Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale

**Oportunități de finanțare pentru proiecte de cercetare a teritoriului
- noi apeluri în cadrul Programului ESPON 2013,
București, 13 octombrie 2009**

EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE

Prioritățile Programului ESPON 2013

Prioritatea 1 - Cercetare aplicată în domeniul dezvoltării teritoriale, competitivității și coeziunii: furnizarea de date privind tendințele teritoriale, perspectivele și impactul politicilor sectoriale.

Prioritatea 2 - Analize focalizate spațial, realizate la cererea utilizatorilor: elaborarea de modele de dezvoltare a diferitelor tipuri de teritorii ținând cont de situarea acestora în context european.

Prioritatea 3 - Platformă și instrumente științifice: elaborarea de indicatori teritoriali comparabili și de instrumente analitice.

Prioritatea 4 - Valorificarea rezultatelor cercetărilor, consolidarea spiritului de proprietate asupra rezultatelor, creșterea participării la procesul de luare a deciziei: se urmărește stimularea dialogului și dezvoltarea relațiilor de comunicare între instituțiile din domeniul cercetării și autoritățile publice responsabile cu dezvoltarea teritorială.

Prioritatea 5 – Asistență tehnică

Prioritatea 1 - Cercetare aplicată în domeniul dezvoltării teritoriale, competitivității și coeziunii

Obiectiv

Furnizarea de noi date privind dinamica teritoriului la nivel european, perspectivele și impactul politicilor

Tipuri de acțiuni

- 1)** Analize tematice și inter-tematice (de definire a potențialului și provocărilor teritoriului) inclusiv studii asupra dinamicii teritoriului și studii de prognoză
- 2)** Studii privind impactul teritorial al politicilor UE
- 3)** Sistemul de Sprijin Științific (Pool of experts)

Tematici de cercetare în cadrul Priorității 1

Tematici cercetare aplicată lansate în cadrul primelor solicitări de propuneri de proiecte:

- Orașe și aglomerări urbane: funcționalitate și potențial de dezvoltare pentru asigurarea competitivității și coeziunii europene
- Oportunități de dezvoltare a diferitelor tipuri de zone rurale
- Fluxuri demografice și migrații care afectează regiunile și orașele europene
- Efectele creșterii prețului energiei asupra competitivității regionale
- Evaluarea impactului teritorial al politicilor europene
- Schimbările climatice și efectele teritoriale asupra economiilor regionale și locale

Informații privind proiectele ESPON în derulare:

http://www.espon.eu/mmp/online/website/content/programme/1455/2233/2236/2239/index_EN.html

Prioritatea 1 - Cercetare aplicată în domeniul dezvoltării teritoriale, competitivității și coeziunii

Beneficiari eligibili

Universități și instituții de cercetare **din domeniul dezvoltării teritoriale**

Buget

19,241,512 Euro

Rezultate așteptate

Peste **30 – 40 de proiecte de cercetare aplicată** derulate în perioada 2007 - 2013 și un număr corespunzător de Comitete de Orientare a proiectelor (SB – Sounding boards)

Reguli generale de formare a parteneriatelor

▪ Componenta GTP

Regula generală: Proiectele ESPON sunt formulate și implementate în parteneriat format din instituții din cel puțin **3 state** participante la Programul ESPON 2013.

Excepție: Pentru proiecte a căror valoare este până în 200.000 de euro, această regulă nu se aplică.

▪ Forma contractuală

Se aplică principiul Liderului de proiect (LP). GTP este format din instituțiile partenere și este condus de un LP. Celelalte instituții care formează GTP sunt partenerii în proiect.

▪ **Contractul de finanțare** - se încheie între LP și Autoritatea de Management (AM), în limba engleză, în euro.

▪ **Acordurile de parteneriat** - se încheie între instituțiile membre – parteneri și lideri de proiect - ale grupului transnațional de proiect (GTP), care se trimite în copie, împreună cu raportul inițial, în cel mult 12 săptămâni de la lansarea proiectului.

Finanțarea proiectelor ESPON 2013

- se aplică principiul **rambursării cheltuielilor** - cheltuielile sunt decontate numai **după** efectuarea și validarea cheltuielilor de către controlorii de prim nivel;
- **nu este posibilă finanțarea în avans.**
- cheltuielile eligibile sunt rambursate în proporție de **100%**;

Apel pentru propuneri de proiecte de cercetare aplicată - Prioritatea 1

11 tematici de cercetare aplicată

1. Atractivitatea regiunilor si oraselor europene pentru rezidenti si turisti - 850.000 €
2. Modele europene de utilizare a terenurilor - 800.000 €
3. Cooperare teritoriala in cadrul unor arii transnationale si de-a lungul granitelor interne si externe - 850.000 €
4. Accesibilitatea retelelelor de transport la nivel regional / local si modele de accesibilitate - 700.000 €
5. Poli secundari de crestere in dezvoltarea teritoriala - 750.000 €
6. Perspectiva europeana asupra mai multor categorii de teritorii - 900.000 €
7. Dimensiunea teritoriala a inovarii si economiei bazate pe cunoastere - 800.000 €
8. Structuri teritoriale, continentale si fluxuri (globalizare) - 1.000.000 €
9. Indicatori si perspective privind serviciile de interes general pentru coeziunea si dezvoltarea teritoriala - 1.000.000 €
10. Marile Europei in cadrul dezvoltarii teritoriale - 800.000 €
11. Sensibilitatea teritoriala si regionala la Directivele europene - 250.000 €.

Atractivitatea regiunilor și orașelor europene pentru rezidenți și turiști

- Care este contribuția atractivității la performanța economică ?
- Care sunt componentele cheie ale atractivității (ex: accesul la servicii și învățământ superior, accesul la piața forței de muncă, piața imobiliară, calitatea vieții, contextul cultural) ?
- Care sunt factorii teritoriali relevanți (ex: repartiția spațială și spațio-temporală a rețelelor de localități și transporturi, relațiile dintre acestea), cum sunt repartizați în Europa și cum pot fi măsurați ?
- Care sunt relațiile dintre acești factori și coeziunea social-economică ?
- Care este rolul migrației, comerțului, investițiilor publice ?
- Care sunt posibilitățile de dezvoltare legate de patrimoniul natural, cultural și peisagistic, prin care poate crește atractivitatea ?
- Care sunt metodele prin care elaboratorii de politici pot crește atractivitatea regiunilor și orașelor lor ?
- Care sunt metodele prin care elaboratorii de politici pot converge interesul vizitatorilor cu cel al rezidenților ?
- Un număr limitat de studii de caz

Buget: 850.000 euro

Programul ESPON 2013 – Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale

Modele europene de utilizare a terenurilor

- Care este utilizarea terenurilor în prezent și care sunt schimbările din perioada 1990-2006 ?
 - Inventarul bazelor de date existente
 - Inventarul tipologiilor și dinamicilor utilizării terenurilor
 - Îmbunătățirea raportului EEA privind dezvoltarea necontrolată a orașelor (2006)
 - Crearea unei baze de date a utilizării terenurilor potrivită pentru ESPON
 - Încadrare cât mai bună a datelor de utilizare a terenurilor în perimetrul unităților administrative
- Cât de bine se încadrează modelele actuale de utilizare a terenurilor în principiile dezvoltării teritoriale ?
- Care sunt relațiile dintre ariile urbane și spațiile neconstruite ?
- Există tipologii diferite de utilizare a terenurilor în anumite regiuni (ex: regiuni de graniță) ?

Buget: 800.000 euro

Cooperare teritorială în cadrul unor arii transnaționale între regiuni și peste granițele interne și externe

- În ce măsură sunt ariile de cooperare teritorială actuale potrivite pentru a răspunde provocărilor din domeniul dezvoltării teritoriale (schimbări climatice și demografice, competitivitate globală, coeziune) ? Ce alte arii de cooperare teritoriale pot fi identificate ? Cum pot fi ocolite barierele fizico-geografice ?
- Ce arii noi de cooperare ar avea semnificație ? Se poate prelua modelul Strategiei Mării Baltice și în alte părți ale Europei (definirea de macroregiuni) ?
- Ar trebui ca programele de cooperare să includă investiții în infrastructură ? Ce fel de infrastructură ar produce o cooperare mai bună ? Există diferențe de abordare între statele membre vechi și cele noi ?
- Un număr limitat de studii de caz

Buget: 850.000 euro

Accesibilitatea rețelelor de transport la nivel regional / local și modele de accesibilitate

- Care este situația la nivel regional a accesibilității / conectivității?
 - Câte persoane / locuri de muncă pot fi atinse într-un timp de 45 minute (pe căi rutiere, ferate)?
 - Către câte orașe există posibilitatea de transport cu avionul cu întoarcere în aceeași zi ?
 - Unde există diferențe majore dintre accesibilitatea la nivel European și cea la nivel regional ?
 - Care este accesibilitatea potențială prin cele patru moduri de transport (în special prin căi ferate de mare viteză)?
- Cum pot fi identificate principalele îngustări la nivel regional ? Cum poate fi integrat transportul intermodal în calculul accesibilității ?
- Cum se poate distinge transportul de mărfuri de cel de persoane ?
- Care este impactul teritorial al creșterii prețului energiei asupra dezvoltării transportului ? Care este impactul scenariilor de transport asupra schimbărilor climatice și dezvoltării economice ?
- Un număr redus de teritorii pe care analiza se va focaliza

Buget: 700.000 euro

Programul ESPON 2013 – Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale

Poli secundari de creștere în dezvoltarea teritorială

- Care sunt poli primari la nivel european, național și regional
- Care sunt tipologiile de poli secundari ? Ce indicatori pot fi folosiți pentru măsurarea performanței economice și serviciilor teritoriale realizate de poli secundari ?
- Care sunt avantajele dezvoltării polilor secundari de creștere, având în vedere concentrarea economică în capitalele Europei ? Cum contribuie la obiectivele Strategiei Lisabona și la cele ale Strategiei de la Göteborg ?
- Cum sprijină strategiile teritoriale poli secundari ? Care sunt efectele pozitive și negative ale polilor secundari asupra dezvoltării teritoriale ?
- În care regiuni și țări sunt exemple de bune practici în strategiile de dezvoltare teritorială, care sprijină crearea polilor secundari și creează echilibru în teritoriu ?
- 3-5 studii de caz

Buget: 750.000 euro

Perspectiva europeană asupra mai multor categorii de teritorii

- Categoriile de teritorii studiate:
 - teritorii de graniță,
 - arii dens populate,
 - arii slab populate,
 - zone periferice interne (izolate, fără dezvoltare economică)
 - zone montane
 - insule
 - zone costiere
 - regiunile periferice (foste colonii)
- Care sunt posibilitățile de dezvoltare și care este diversitatea acestor categorii de teritorii ?
- Care este rolul cooperării teritoriale ?
- 10 studii de caz incluse

Buget: 900.000 euro

Dimensiunea teritorială a inovării și economiei bazate pe cunoaștere

- Definiție îmbunătățită a economiei bazate pe cunoaștere și a inovării
- Care este situația prezentă în ceea ce privește inovarea și economia bazată pe cunoaștere în Europa și care este relația cu situația globală ?
- În ce fel poate inovarea valorifica potențialul teritorial ?
- Cum influențează clusterelor existente amplasarea unor întreprinderi inovatoare noi ?
- Care sunt diferențele dintre politicile de inovare în regiunile Europei ?
- Care sunt măsurile care pot favoriza dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere și inovării ? Există diferențe în funcție de tipul de regiune ?
- 3-5 studii de caz de tip "bune practici"
- 3-5 studii de caz care analizează efecte de difuzie

Buget: 800.000 euro

Structuri teritoriale continentale și fluxuri (globalizare)

- Care sunt principalele schimburi ale UE cu restul lumii (mărfuri, servicii, capital, cultură, cunoaștere) ?
- Care sunt principalele fluxuri din interiorul Europei ?
- Care este evoluția acestor fluxuri ?
- Care sunt punctele tari și slabe ale Europei în relația cu restul lumii ?
- Cum afectează globalizarea structurile teritoriale europene ? Care este tipologia regiunilor din punct de vedere al vulnerabilității la globalizare ?
- Cum afectează structura teritoriilor europene competitivitatea întregii Europe ? Cum poate fi promovată competitivitatea Europei ?
- Care proiecte strategice și de infrastructură pot sprijini competitivitatea și coeziunea Europei ?
- Cel puțin 5 studii de caz

Buget: 1.000.000 euro

Mările Europei în cadrul dezvoltării teritoriale

- Care este utilizarea prezentă a mărilor europene (pescuit, exploatare zăcăminte, transport, rezervații, turism, energie, etc) ?
- Care este influența mărilor asupra activității economice din zonele costiere ?
- Cum se pot coordona activitățile marine și cele din zonele costiere pentru a asigura dezvoltarea durabilă și valoarea adăugată ?
- Cum pot fi îmbunătățite legăturile maritime și cele dintre transporturile maritime și cele fluviale ?
- Care este cea mai potrivită formă de cooperare pentru a asigura o politică maritimă integrată ?
- Care poate fi rolul planificării teritoriale maritime ?
- Cum sprijină Politica de Coeziune utilizarea mărilor și legăturile pe mare?
- Acoperire echilibrată a tuturor Mărilor Europei (inclusiv Marea Neagră, Oceanul Arctic)
- Număr limitat de studii de caz

Buget: 800.000 euro

Indicatori și perspective privind serviciile de interes general pentru coeziunea și dezvoltarea teritorială

- Ce politici și strategii se adresează serviciilor de interes general ?
- Care este repartiția teritorială a serviciilor de interes general în Europa ? Cum poate fi ea măsurată ? Unde există concentrări sau specializări ?
- Care dintre serviciile de interes general sunt considerate importante pentru oameni și pentru mediul economic și unde ?
- Cum contribuie serviciile de interes general la competitivitatea și creșterea gradului de ocupare a aglomerațiilor urbane și a altor teritorii ?
- Rezultate: indicatori teritoriali, scenariu pe baza tendințelor demografice și economice – 1. asigurarea unui nivel minim de acces la serviciile de interes general 2. Creșterea competitivității și gradului de ocupare prin valorificarea specializării și concentrării serviciilor de nivel înalt
- 4-6 studii de caz (ambele orientări)

Buget: 1.000.000 euro

Sensibilitatea teritorială și regională la directivele europene

- Care este impactul teritorial al unor directive europene la diferite scări geografice ?
- Care (tipuri de) directive au impact mai mare și din ce motiv ?
- Care regiuni europene sunt mai afectate de directive și în ce mod ?
- Cât de convergente sunt efectele directivelor ?
- 10-15 directive selectate de GTP
- Evaluări ex-ante chiar dacă directivele sunt aplicate deja
- 3 directive evaluate mai detaliat

- Durata activităților proiectului: 1 an
- Buget: 250.000 euro

Procedura de evaluare

Verificarea criteriilor de eligibilitate (6 criterii)

Evaluarea (se evaluează mai întâi partea anonimă)

- Trei categorii de criterii: criterii legate de conținut, criterii legate de management, criterii legate de parteneriat
- Pentru fiecare categorie se poate acorda un număr total de puncte
- Nu se face ponderare
- Fiecare criteriu se notează cu punctaje între 0-5
- La fiecare criteriu, proiectul trebuie să obțină cel puțin 3 puncte
- În caz de punctaj egal, Comitetul de Monitorizare va considera ca criterii de departajare :
 - O distribuție geografică echilibrată
 - Implicarea într-un grad adecvat a partenerilor din noile state membre UE (după 1 ianuarie 2004)

Criteria de evaluare - conținut

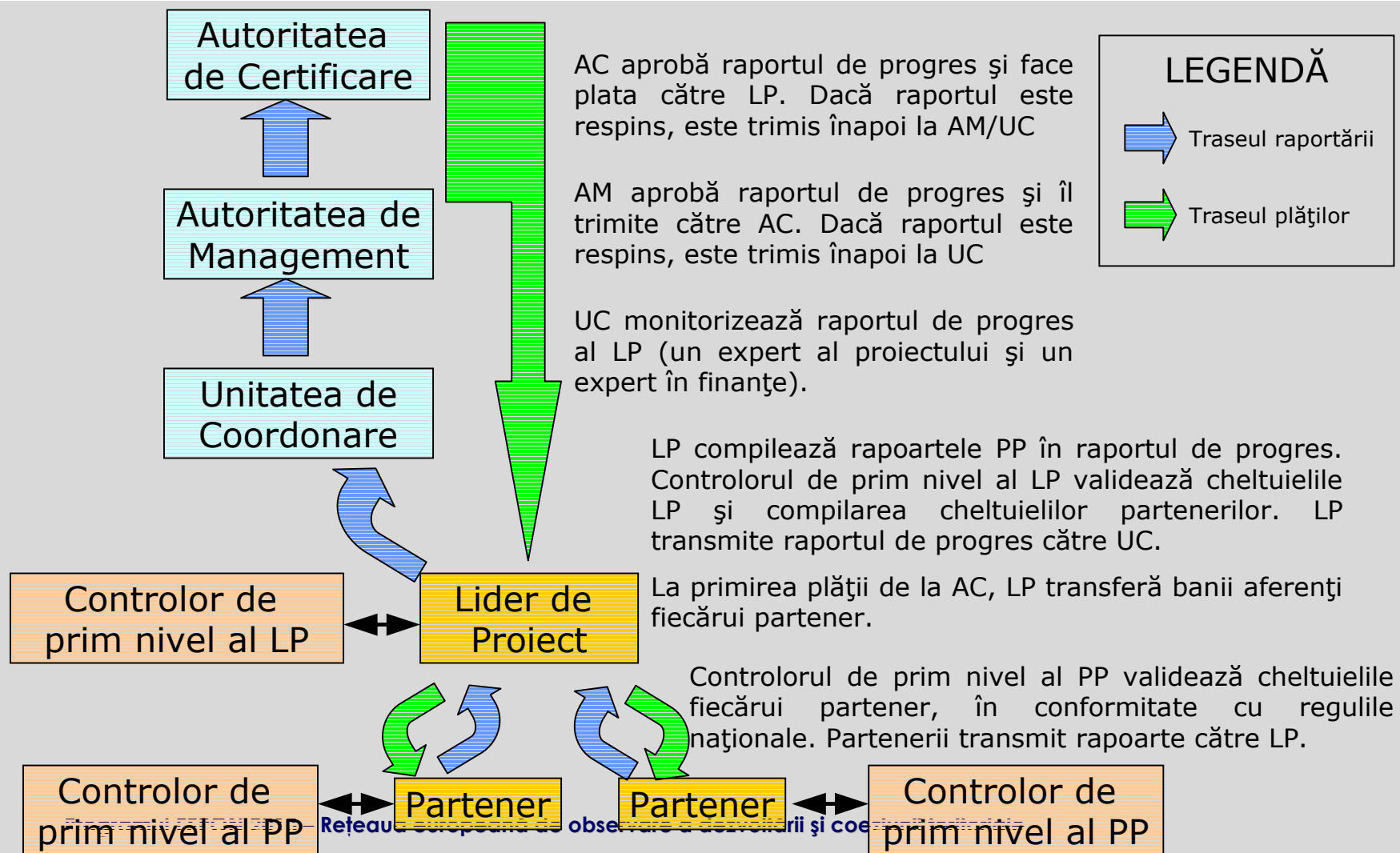
- Calitatea și realismul obiectivelor și rezultatelor;
- Gradul de inovare și de valoare adăugată a proiectului din punct de vedere științific;
- Contribuția la cunoașterea științifică mai aprofundată;
- Calitatea metodologiei științifice și a planului de lucru asociat; coerența activităților proiectului;
- Contribuția la impactul și rezultatele așteptate ale programului ESPON 2013;
- Gradul de diseminare a rezultatelor proiectului către grupurile-țintă;

Criteria de evaluare – management și parteneriat

- Claritatea și structura de administrare a proiectului și a planului de implementare a proiectului; (inclusiv experiența liderului de proiect, transparența procedurilor de luare a deciziei, etapizarea proiectului)
- Transparența procedurilor de audit (condițiile FEDR) ;
- Corectitudinea împărțirii resurselor (buget și personal) pe etape de lucru și pe parteneri

- Calitatea și relevanța grupului transnațional al proiectului luat ca întreg (dacă partenerii selectați au competențele și experiența necesare, în domeniul care contribuie la realizarea proiectului)
- Calitatea și relevanța partenerilor (dacă experiența academică și profesională acumulată a echipei este suficientă pentru a putea răspunde provocărilor tematice și metodologice ale proiectului)

Fluxul de raportare și aprobare a cheltuielilor

Modalități de implicare în găsirea de parteneri

- Unitatea de Coordonare a Programului ESPON 2013 invită potențialii beneficiari ai Programului ESPON 2013 să completeze un formular, prin care să furnizeze o serie de informații generale (țară, numele instituției, statutul juridic al instituției, persoana de contact, etc), aceste informații urmând să fie centralizate și postate pe site-ul Programului ESPON 2013 (o primă centralizare este deja disponibilă). Mai multe informații la www.espon.eu - formular de înregistrare: http://www.espon.eu/mmp/online/website/content/programme/1455/1496/1870/1538_EN.html
- www.infocooperare.ro – [portal de sprijinire a potențialilor beneficiari](http://www.infocooperare.ro);
- Înregistrați-vă în baza de date a potențialilor beneficiari din România – formularul de înregistrare în baza de date este postat pe site-ul www.mdrl.ro - Secțiunea programe și www.infocooperare.ro;
- Solicitați sprijinul Autorității Naționale a Programului ESPON 2013 – espon2013@mdlpl.ro;
- Solicitați sprijinul Punctelor de Contact ESPON – Punctul de Contact ESPON în România: pcer@uaic.ro, www.esponromania.ro.

Contact

Radu NECȘULIU

Consilier evaluare examinare

Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței

Direcția Generală Dezvoltare Teritorială

Serviciul Strategie și Cooperare Teritorială

Tel/Fax: (+4) 372 114 560

Mobil: (+4) 0752.196.232

E-mail: radu.necsuliu@mdrl.ro; espon2013@mdrl.ro